
Trakk frem allmennlegenes betydning for helseberedskapsen i kommunene

AKTUELT I FORENINGEN

MARTHE HELENE SANDLI

marthe.helene.sandli@legeforeningen.no

Samfunnspolitisk avdeling

Hvordan sikre likeverdige og grunnleggende helseberedskap der folk bor? Det var et av spørsmålene da Senterpartiet inviterte til fagpolitisk seminar om helseberedskap i kommunene.



BIDRAGSYTERE: Jesper Blinkenberg fra Nasjonalt senter for distriktsmedisin og Marte Kvittum Tangen, leder i Norsk forening for allmennmedisin (midten), delte sine betraktninger om helseberedskap i kommunene for senterpartipolitikerne Kjersti Toppe og Per Olaf Lundteigen. Foto: Legeforeningen.

Seminaret tok opp flere utfordringer ved helseberedskapen i mange norske kommuner, og flere innledere fremhevet betydningen av samarbeid og samhandling på området.

Marte Kvittum Tangen, leder av Norsk forening for allmennmedisin, holdt innlegg om nettopp allmennlegetjenestens betydning for helseberedskapen. Der trakk hun frem betydningen av den faste legen, og viste til helse- og omsorgsminister Bent Høies uttalelse om oppjustering av fastlegekrisen fra en sekser til en sjuer på en skala fra én til ti.

– Nå har kanskje myndighetene faktisk forstått hva som vil gå tapt hvis fastlegene forsvinner, sa hun og understrekte også at det er bekymringsfullt at kun ni prosent av medisinstudentene ønsker å bli fastleger.

– 41 prosent svarte at de kunne tenke seg å bli fastlege hvis vilkårene hadde vært bedre. Jeg er veldig enig med Kjersti Toppe som under Arendalsuka påpekte at vi har en systemkrise, og at samhandlingsreformen med premisset om 2000 nye fastleger, ikke er fulgt opp, sa Kvittum Tangen.

Hun snakket videre om de praktiske ferdighetene i yrket, og hvor godt samarbeidet med annet helsepersonell, brann- og redningsmannskapet og politiet fungerer.

– Dette må vi verne om og sikre slik at Norge har den helseberedskapen vi trenger i kommunene, understrekte Kvittum Tangen.

Avstand viktig for bruk av legevakten

Det var flere innledere under seminaret. I tillegg til helsesektoren, var brann- og redningstjenesten, samt politiet representert.

Håkon Gammelsæter, seniorrådgiver i Helse Midt-Norge RHF og medlem av Akuttutvalget, fortalte om dagens situasjon og hva utvalget hadde anbefalt for fire år siden.

– Dessverre er det fortsatt slik at ved økt avstand til legevakt, faller bruken av den, også i hastesaker. Det viser hvor viktig det er at kommunene klarer å opprettholde god helseberedskap for å sikre lik tilgang til akuttmedisinske primærhelsetjenester, sa han.

Gammelsæter pekte også på at politiets responstid har økt de siste årene, noe som gjør spesielt arbeidet med rus og psykisk helse mer krevende for helsepersonell.

– Bedre beredskapen ved kontinuitet

Leder for Nasjonalt senter for distriktsmedisin, Helen Brandstorp, tok opp viktigheten av samhandlingstrening for at helseberedskapen skal fungere optimalt i krisesituasjoner. I tillegg uttrykte hun bekymring for både bakvaktskravet i kommunene og det økende antallet av såkalte engangsleger.

– «Vi-følelsen» er viktig for god beredskap i kommunen, og det å systematisk møtes for å løse det uforutsette, gjør at man legger grunnlaget for gode beredskapsplaner, sa Brandstorp.

Senterleder ved Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin, Jesper Blinkenberg, presenterte legevakten som en del av den akuttmedisinske kjeden. Han tok opp problematikken knyttet til at fastleger i snitt jobber 56 timer i uka, i tillegg til legevakt. Da blir timene fort mange, og rekruttering til legevakt kan bli vanskelig, påpekte han.

– Ved å få inn en stabil fastlegegruppe som er i legevakt som en del av sin faste arbeidshverdag, kan man bidra til bedre helseberedskap i kommunene ved å sikre kontinuitet, sa Blinkenberg.

Han pekte avslutningsvis på at frivillighetens bidrag til beredskapen ikke kan bli en hvilepute for det offentlige, men skal fungere som et supplement.

Kombinert brann- helse- og redningsbiler

Hvordan sikre god beredskap innen smittevern, for gravide og fødende og for psykiatri- og rusbehandling ble også diskutert under seminaret. Her ble ledelse og ansvar, bemanning og mangel på tilskuddsordninger tatt opp som viktige punkter.

Bjørn Rønning fra Norsk brannforum og Sigvald Kvinge fra Gulen og Masfjorden brann og redning, snakket om brann- og redningstjenestens rolle i helseberedskapen. Både Rønning og Kvinge kunne fortelle at en stor andel av brannvesenets oppdrag er direkte helseoppdrag. De etterspurte en stortingsmelding som nevner beredskap for brann-, politi- og helsevesen. På den måten kan man sikre like god beredskap til hele landet, påpekte de.

– For å kunne bidra bedre på akutte helseoppdrag, har jeg fått bygget om syv ambulanser fra Helse Bergen og innredet disse til å bli kombinerte helse-, brann- og redningsbiler. Dette gjør at branntjenesten kan få rett kompetanse på rett sted og til rett tid, fortalte Kvinge.

Publisert: 23. september 2019. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 20. juni 2026.